

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 12

*Матеріали X Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Історія, сучасність, зарубіжний досвід”
м. Київ, МАУП, 6 листопада 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 24.09.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук., проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук., проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук., проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук., проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук., доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук., проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 12: Матеріали Х Всеукр. наук.-практ. конф. “Історія, сучасність,
зарубіжний досвід”, 6 листоп. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова)
[та ін.]. — 2014. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Климчук М. М. Перспективи імплементації альтернативної енергетики з метою упередження паливно-енергетичного колапсу в Україні 242	Ткачук І. Я. Участь населення у вирішенні соціально-економічних проблем..... 276
Столярова Т. О., Одинець В. А. Особливості комп'ютерного моделювання макропоказників соціально-економічних процесів в умовах невизначеності..... 244	Сімак Я. К. Впровадження системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні..... 279
Бовш Л. А., Марченко С. М., Бовш В. І. Реінжиніринг бізнес-процесів підприємств готельного бізнесу в сучасних умовах..... 247	Щербінський О. В. Сучасні реалії та нові вектори розвитку малого бізнесу в Україні 282
Кобрицький В. В., Несвященко К. С. Актуальний стан і перспективи розвитку українських портів..... 251	Корсак К. В. Українська ідея для XXI століття 285
Тімко Н. І. Фінансова стійкість банківської системи в умовах макроекономічної нестабільності: оцінка та шляхи підвищення 254	Юник Д. Г. Завадостійкість управлінців персоналом: концептуальний аспект та перспективні напрями розвитку 289
Кісілевич-Чорнойван О. М. Норми міжнародного інформаційного права в сфері протидії інформаційному тиску: міжнародний та європейський аспекти 258	Колтаков В. М. Некоторые понятийные проблемы образования и науки..... 293
Золотаревський А. В. Механізм створення стратегії економічного розвитку організації в умовах світової політичної та економічної нестабільності 262	Бірдус Л. В. Системні реформи у сфері вищої освіти України 298
Бігдаш В. Д. Удосконалення фінансових механізмів банківсько-страхової інтеграції в Україні в умовах політичної та економічної нестабільності 266	Лісовський П. М. Освіта та наука як ціннісно-смісловий формат мудрості 302
Корецька О. В. Теоретичні основи дослідження конкуренції в контексті становлення української державності 269	Бондар Ю. В., Шестак М. Л. Вплив інформаційного середовища на світові інноваційно-інвестиційні процеси: стан науково-методологічного дослідження 304
Бурсов Р. В. Критерії оцінки технологічного рівня промислових підприємств 274	Руль Ю. В. Перспективи просумпції у приватній освіті 306
	Руль Ю. В., Кулик М. С. Освітня розумова діяльність та вплив на неї фаз місяця..... 308
	Найдьонов І. М. Ефективний педагогічний менеджмент — основа компетентності спеціаліста..... 313

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ МЕХАНІЗМІВ БАНКІВСЬКО-СТРАХОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 12, с. 266–268

Актуальність дослідження розвитку інтеграційних процесів банків та страхових компаній в Україні обумовлені стрімким розвитком глобальних ринків і необхідністю включенням фінансових компаній України у єдиний світовий фінансовий простір, розвитком інформаційних технологій, зміцненням конкурентних переваг учасників фінансової сфери, світовою і національною політичною і економічною нестабільністю.

Економічні основи взаємодії та інтеграції банків і страхових компаній обумовлені тим, що обидва фінансові інститути належать до єдиної системи фінансових посередників, а також функціональною близькістю страхової і банківської діяльності за рахунок виконання загальних функцій (управління ризиками, інвестування, капіталізації). Ці фактори визначають можливості розвитку відносин співпраці і подальшої інтеграції.

До спільних переваг інтеграції банків та страхових компаній відносять ефекти масштабу та “синергії”, можливість об’єднання персоналу і технічних засобів, які використовуються для управління та оцінювання ризиків, диверсифікація фінансових ризиків, можливість створення уніфікованої фінансової торговельної марки, фінансового супермаркету.

До переваги банків від інтеграції зі страховиками відносять — забезпечення додаткової гарантії стійкості і надійності; модифікація власних продуктів; передавання власних ризиків страховикам; робота з надійним партнером для страхування застав; керування додатковими активами — резервами страхової компанії; просування банківських продуктів через страхову компанію; залучення стабільних довгострокових ресурсів.

До переваги страхових компаній від інтеграції із банками відносять використання ефективних банківських каналів збуту для продажу страхових продуктів; просування страхових продуктів новому сегменту споживачів, готових отримувати фінансові послуги; страхування ризиків банку-партнера; операції страхування з клієнтами банку (постійні страхові премії, мінімізація витрат на ведення справи); удосконалення інноваційних технологій.

Створення банківсько-страхового об’єднання надає можливості використання синергічного ефекту, як з позиції банківського, так і страхового бізнесу. Це забезпечує підвищення ефективності управління не тільки в напрямку отримання доходів, але покращує фінансову надійність інтегрованого бізнесу. Перспективною формою

інтеграції банків та страхових компаній у сучасних умовах розвитку економіки України є створення фінансового супермаркету.

Дослідження показують, що впродовж 2009–2013 років рівень інтеграції банків і страхових компаній в Україні був відносно низьким: серед близько 180 банків та більш ніж 430 страхових компаній безпосередніми учасниками інтеграції капіталів та банкострахування були лише 25 банків і 26 страхових компаній. З іншого боку, з визначених банків 20 за класифікацією Національного банку України є системними, а 23 страхові компанії входять до ТОП-30 установ за обсягом активів та капіталу. Таким чином, при суттєвих показниках нестабільності в економічній та політичних сферах України можливі значні фінансові збитки за рахунок ефекту кумуляції прояву системних ризиків одночасно в великих фінансових компаніях.

На нашу думку, в період економіко-політичної нестабільності з напрямів розвитку інтеграції банків та страхових компаній в першу чергу необхідно розвивати механізми управління ризиками діяльності фінансових установ.

Вимоги до організації і функціонування системи управління ризиками у страхових компаніях (надалі — Вимоги) розроблені Нацкомфінпослуг у листопаді 2013 року у відповідності до пункту 4 частини першої статті 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та підпункту 18 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070.

Відповідно до цих вимог страховик повинен розробити стратегію управління ризиками, яка повинна містити: мету управління ризиками; визначення основних принципів управління ризиками; визначення ризиків страховика з урахуванням класифікації ризиків; карту ризиків; визначення допустимих меж ризиків; опис процедур управління ризиками; опис механізму виявлення та оцінки ризиків як систематичного процесу, що включає аналіз нових та переоцінку існуючих ризиків; опис механізму забезпечення платоспроможності страховика відповідно до вимог законодавства та загальної величини ризиків страховика; опис розмежування функцій і відповідальності у процесі управління ризиками, визначення осіб, відповідальних за перегляд ефективності Стратегії; порядок взаємодії між виконавчим органом страховика, наглядовою радою та структурним підрозділом страховика (або призначеним працівником), що виконує функцію оцінки ризиків, у процесі управління ризиками.

Передбачено, що у разі істотних змін у діяльності страховика, зокрема змін у видах страхування, що здійснює страховик, введення нових страхових програм, значних організаційних, операційних та інших подій, страховик повинен переглянути та за необхідності внести зміни до Стратегії та Системи Управління Ризиками.

На нашу думку, у зв'язку зі змінами у політичному і економічному середовищі України з кінця 2013 року по поточний період, доцільно оперативно вносити відповідні зміни, особливо при здійсненні спільної діяльності із банківськими установами.

Згідно вказаних Вимог страховики повинні оцінювати та здійснювати заходи управління чотирма групами ризиків: 1) андеррайтинговими, 2) ринковими, 3) дефолту контрагента, 4) операційними.

На нашу думку, для андеррайтингових ризиків при здійсненні загального страхування доцільно приділити увагу моніторингу економічного стану клієнтів-страхувальників, статистиці збитковості, рівню виконання зобов'язань перед кре-

диторами, а також рівню ризиків техногенного характеру та стихійних явищ. Для андеррайтингових ризиків при здійсненні страхування життя та медичного страхування необхідно прогнозувати погіршення демографічної статистики — підвищення рівня смертності, підвищення показників тимчасової втрати працездатності, інвалідності, захворюваності тощо.

При управлінні групою ринкових ризиків доцільно використовувати різні спільні заходи. Для ризиків інвестицій в акції рекомендується спільне управління процесом інвестування; для ризику процентної ставки — спільне управління залученням позикових коштів, зокрема надання страховиком страхових резервів; для валютних ризиків — розподіл зобов'язань та активів в різних валютах, для ризику спреда (ризик чутливості активів та зобов'язань до коливання різниці в доходності між облігаціями підприємств та державних облігацій з тим самим (або близьким) терміном до погашення) — спільне управління цінними паперами; для майнового ризику (ризик чутливості вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість) — спільний моніторинг ринку нерухомості, професійна статистика страховика по ринку нерухомості; для ризику ринкової концентрації — спільний моніторинг емітентів цінних паперів.

При управлінні групою ризиків дефолту доцільно застосовувати наступні заходи — використання ресурсів банків як гаранта виконання зобов'язань страховиком. При управлінні групою операційних ризиків доцільно використовувати такі заходи — розподіл ризиків між страховиком і банком шляхом розподілу бізнес-процесів, обробки інформації, резервування (дублювання) технологій, контроль та навчання персоналу.

Проведене дослідження показало ефективність застосування для покращення банко-страхової інтеграції розробки оперативних заходів управління ризиків з урахуванням вимог Нацкомфінпослуг до управління ризиками страхових компаній.